

**Univerzita Hradec Králové – Pedagogická fakulta
Katedra kulturních a náboženských studií**

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Ladislav Král

Název práce: Integrace ukrajinských přistěhovalců v České republice: Případová studie

Oponent práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Téma a cíl práce: Bakalářská práce se zabývá imigrační politikou České republiky, ukrajinskou imigrací a integrací ukrajinských migrantů do majoritního českého prostředí. Zvláštní důraz autor přikládá jazykové integraci. Práce je postavena i na případové studii. Cílem je analyzovat imigrační politiku po roce 1989 ve vztahu k ukrajinským migrantům a upozornit na současnou situaci.

Zaměření práce: Ukrajinská migrace, integrace, imigrační politika České republiky

Jazyková a stylistická úroveň práce: Po jazykové i stylistické stránce je práce zpracována na výborné úrovni. Gramatické chyby se prakticky nevyskytují a výjimkou jsou pouze drobné překlepy.

Rozsah práce: Na dolní hranici požadovaného rozsahu, 45 stran včetně seznamu literatury.

Použitá literatura: Bakalářská práce pracuje se zdroji, které je možné považovat za fundované. Autor se při výběru zdrojů zaměřil na konceptualizaci integrace. Celkově je text založen na 23 knižních zdrojích.

Formální stránka práce: Po formální stránce je práce včetně poznámkového aparátu zpracována požadovaným způsobem.

Celkové hodnocení a kritické poznámky: Bakalářská práce „Integrace ukrajinských přistěhovalců v České republice: Případová studie“ si vytkla za cíl představit ukrajinskou imigraci a imigrační politiku České republiky na základě analýzy integrace ukrajinských migrantů a nestrukturovaného rozhovoru, který je představen jako případová studie. Práce je po obsahové stránce jasná a je vedena snahou blíže definovat základní integrační body poplatné pro ukrajinské migranty.

Autor se zaměřuje zejména na sociální integraci, čímž se rozhodl vyjít směrem, kterým vybočuje z dosavadního častého zaměření na strukturální integraci (ubytování, zaměstnání apod.). Navíc je sociální integrace považována za jeden z nedostatečně probádaných směrů v rámci současné metodologie výzkumu integrace (Bernard-Mikešová 2014). Z tohoto pohledu lze považovat práci za přínosnou, ačkoliv je nutné upozornit, že se jedná pouze o jeden „typ“ integrace a nedostatečně zkoumaná je také identifikační rovina integrace. S „typy“ integrace se autor jistě setkal, protože čerpal z knih Dušana Drbohlava a Marty Jaroszewicz (2015) a Miroslavy Rákoczyové, Roberta Trboly a Ondřeje Hofírka (2009).

Za určitou slabinu považuji historický exkurz do ukrajinsko-českých vztahů, protože autor omezuje historický výklad pouze na dějiny zakarpatskoukrajinsko-českých vztahů v období meziválečného Československa. Je zde nutné zmínit i meziválečnou imigraci ukrajinské inteligence, protože tito jedinci do značné míry nabourávají étos o ukrajinské pracovní migraci. Tato ukrajinská inteligence se skládala z důstojníků, studentů, učitelů nebo literátů a jejich potomci jsou dnes plně integrovaní (Halina Pawlovská, Bohdan Zilynskyj).

S tím souvisí i druhá slabina práce, která se týká vztahu mezi meziválečným Československem a Zakarpatskou Ukrajinou coby jediné explanační roviny současného chápání ukrajinské migrace (s. 21). Tendence vysvětlovat historickou vazbu Zakarpatské Ukrajiny k Československu jako *důvod* pro migraci se obecně uplatňuje (Zdeněk Uherek, Nad'a Valášková), ale takové vysvětlení není dostatečné, obzvláště když autorův participant pro případovou studii pochází ze severozápadní části Ukrajiny. Navíc je v této souvislosti uvedena i jedna faktografická chyba – Zakarpatská Ukrajina byla předána Sovětskému svazu v roce 1946 a nikoliv roce 1945 (s. 21).

Pasáž „zákon o azylu“ (s. 17) není pro celkovou práci přínosná, protože vybočuje z celkového zaměření práce. Problematika polských víz je naopak v současnosti reálným

problémem a autor správně uvádí, že se jedná o problém spojený s restriktivní imigrační politikou České republiky. Důležité by bylo uvést i kontext celého problému s polskými vízy (např. Polsko se staví liberálně k vydávání víz ukrajinským migrantům). Oceňuji však snahu upozornit na tento problém.

Celkově si cením autorovy snahy upozornit na individuální rozměr migrace (mikroperspektivu – případovou studii), protože dosavadní tendence směřuje spíše k uvádění statistik a strukturální integrace, čímž je migrantova perspektiva bagatelizována a kategorizována do pouhé statistické jednotky.

Je samozřejmě chvályhodné, že autor nestrukturovaný rozhovor provedl a interpretoval ho, ovšem je zde nutné dodat, že pro fundovanější interpretaci ukrajinské migrace by bylo žádoucí provést více podobných rozhovorů. To ostatně autor zmiňuje, a tak si musí být vědom omezení práce s jedním rozhovorem, který sám o sobě nemůže být dostatečně vypovídající. Rozhovor je navíc převeden do textové podoby v celém svém rozsahu, a tak se zde nabízí otázka, zda jím autor nechtěl pouze vyplnit rozsah práce. V této souvislosti považuji za určitou slabinu absenci statistických údajů ohledně ukrajinské migrace. Ty jsou volně dostupné (např. i Drbohlav a kol. 2013; ČSÚ).

Autor se snaží analyzovat poměrně rozsáhlé téma, ale celkový rozsah bakalářské práce nedovoluje uvést problematiku v celé komplexnosti. Nicméně, v takto omezeném rozsahu si autor počíná velice obratně.

Výsledné hodnocení: Předkládaná bakalářská práce splňuje nároky a výše uvedené výtky nepředstavují zásadní problém pro úspěšnou obhajobu. Autor si počínal pečlivě při psaní práce, ačkoliv by si některá dílčí témata (polská víza, vztah Zakarpatské Ukrajiny a Československa, pracovní migrace apod.) vyžadovala spíše samostatné bakalářské práce. Ve snaze uchopit takto široké téma si však autor počínal dobře. Omezujícím je pouze jeden rozhovor.

Otázky oponenta práce:

- Vysvětlete, z jakého důvodu považujete jazykovou integraci za relevantnější než jiné formy integrace?
- Z jakého důvodu jste uvedl celý rozhovor v textu práce?

Datum: 14. 4. 2018

Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.